

Ang duguong rekord sa berdugong 46th IB

Subay sa Memorandum Order 32 ni Duterte nga nagtumong nga sumpuon ang rebolusyonaryong kalihokan, gibalik gikan sa Mindanao ang 46th Infantry Battalion sa Philippine Army kaniadtong Nobyembre. Usa kini sa 11 ka batalyon ilawum sa 8th Infantry Division sa Philippine Army nga palihokon alang sa programang “kontra-insurhensya” sa rehimg Duterte. Lakip sa kalangkoban niini ang unom ka lungsod sa Western Samar: Calbiga, Pinabacdao, Villareal, Talalora, Sta. Rita ug Basey.

Nadeploy ang 46th IB sa Samar kaniadtong 2005. Tungod sa pagkusog sa BHB sa Mindanao, usa kini sa mga batalyon nga gidugang sa Sultan Kudarat sa ingon kasayo kaniadtong 2009. Subli kining gibalhin sa Compostela Valley kaniadtong 2015 ug sulod sa tulo ka tuig didto, nagsabwag og pasistang teror aron panalipdan ang mga higanteng minahan ug nagpakanap sa mga "peace and development team" (PDT) sa mga baryo.

Kung asa man mahiadto ang 46th IB, dili gayud niini mahugasan ang iyang kamot sa dugo sa mga inosenteng sibilyan nga iyang gipangpatay.

Tigpatuman sa OBL sa Samar

Linibo ka mag-uuma ang nahilagum sa walay-kaluoy nga pang-istraping, tortyur ug saywar sa dihang nadeploy ang 46th IB sa kabaryuhan sa Samar ilawum sa Oplan Bantay Laya sa rehimg US-Arroyo, sa giangong-ango katuyuan niining gukdon ug pildehon ang BHB.

Ang 46th IB mao ang nagpatuman kaniadto sa kusganong militarisasyon ug nagduso sa pagbakwet sa moabot 150 ka residente sa Barangay Bay-ang, lungsod sa San Jorge. Kaniadtong Agosto 2008, gipalibotan sa mga sundalo ang baryo ug pila ka oras nga giistraping ang nagpalibot nga kabukiran, mohunong lang og pipila ka minuto aron mamahulay ug subli na sad nga magpabuto. Human niini, walay-hunong silang nagpabuto gikan sa alas-8 sa gabii hangtud sa alas-5 sa buntag. Naghatag sila og kadaut sa simbahan ug sa nagpalibot nga mga kahoy.

Kaniadtong Nobyembre 2005 sa mao gihapon nga baryo, gipukaw sa mga sundalo si Lorna Badiola, usa ka katagibaryo, dapit sa alas-3 sa kaadlawon tungod kay buot nilang magkape. Sa dihang mingdumili kini, namugos silang ablihan ang mga bentana sa balay ug gipangayo ang iyang ngalan ug sa iyang bana. Gipangutana usab kaniya ang usa ka nagngalan og "Ite" nga wala niya mailhi. Sa pagkabuntag, nakit-an na lang niya ang nagpalibot nga mga sundalo nga naka-kamisa-tsino ug *jogging pants*.

Tortyur, pangastigo ug iligal nga pangaresto naman ang pila sa mga paglapas sa tawhanong katungod nga nahilaguman sa dili momenos sa unom ka residente sa Barangay Tag-alag, Marabut kaniadtong Marso 2006, sa kamot sa 15 ka sundalo sa 46th IB, ilawum ni Col. Arturo Pascua, nga nag-operasyon pangkombat. Kaniadtong Marso 10, dapit sa ala-1 sa hapon, gipanag-utingkay nila ang balay ni Artemio Giray nga walay pagpananghid kang Marites nga anak niini ug diha sa balay. Nagpaila usab ang mga sundalo, nga wala makauniporme ug walay *nameplate*, nga mga sakop sa BHB. Gidala nila si Marites sa *daycare center* sa baryo kun diin siya giinterogar ug gidid-an ang iyang mga paryente sa pagduol sa bilding. Gipahid-pahid pa ang usa ka kutsilyo sa iyang paa ug gihulgang dunggabon kung dili niya isulti "kung hain ang mga NPA." Gibuhian lang siya sa dihang wala na mohunong sa paghinilak ang iyang anak nga usa pa lang ka tuig.

Giaresto usab sa mga sundalo si Virgilio Caliwang ug

usa nga ginganlan og "Dodong," residente sa silingang Barangay Legaspi. Giinterogar usab si "Dodong" sa daycare center ug gikastigo man usab si Caliwán. Gidala ang duha sa kabaskan, gisugong magkubkob sa yuta, ug gihulgang ilubong nga buhi. Gisulod usab si Caliwán sa usa ka sako, gibitay kini sa puno sa kahoy ug gikastigo. Nakadungog ang mga residente og mga buto sa pusil. Ming-uli ang duha ka mag-uuma nga may mga marka sa tortyur ang lawas. Usa pa ka katagibaryo, si Gracioso Galangue, ang giaresto sa mga sundalo. Gidid-an usab ang ubang residente nga makagawas sa baryo, busa kinahanglan pang moeskapo ang mga upisyal sa barangay aron mataho ang kasamokang gibuhát sa mga sundalo.

Gikan sa Hulyo hangtud sa katapusan sa Disyembre kaniadtong tuig 2005, sa lungsod naman sa Basey gilapas sa 46th IB ang nagkalainlaing tawhanong katungod ug internasyunal nga makatawong balaud.

Sa Barangay Cancaiyas, nagpakaaron-ingnong mga Pulang manggugubat ang mga tropa niini sa mga delegado sa usa ka international solidarity mission kaniadtong Hulyo. Pag-abot sa Agosto, sa pagpangulo ni 2nd Lt. Proxian Marasig nga kumander sa Bravo Coy, nagkampo sila sa barangay hall ug sa mga balay sa mga sibilyan. Nagpakabungol pa kini sa sugo ni Maj. Gen. Bonifacio Ramos, kanhi commanding general sa 8th Infantry Division, nga ihunong na ang ilang pagkampo sa mga bilding nga

gipanag-iyá sa mga sibilyan. Disyembre 31 naman sa maong tuig sa dihang gisunog nila ang balay nila Crescencia Gonzalo ug Felipe Relon, mga residente sa Sitio Rono, Barangay Old San Agustin, ug mga giakusarang sakop sa BHB. Walay-kaulaw man usab nga gipanghimakak ni Col. Pascua ang insidente, ug giingon nga itom lang kini nga propaganda kanila.

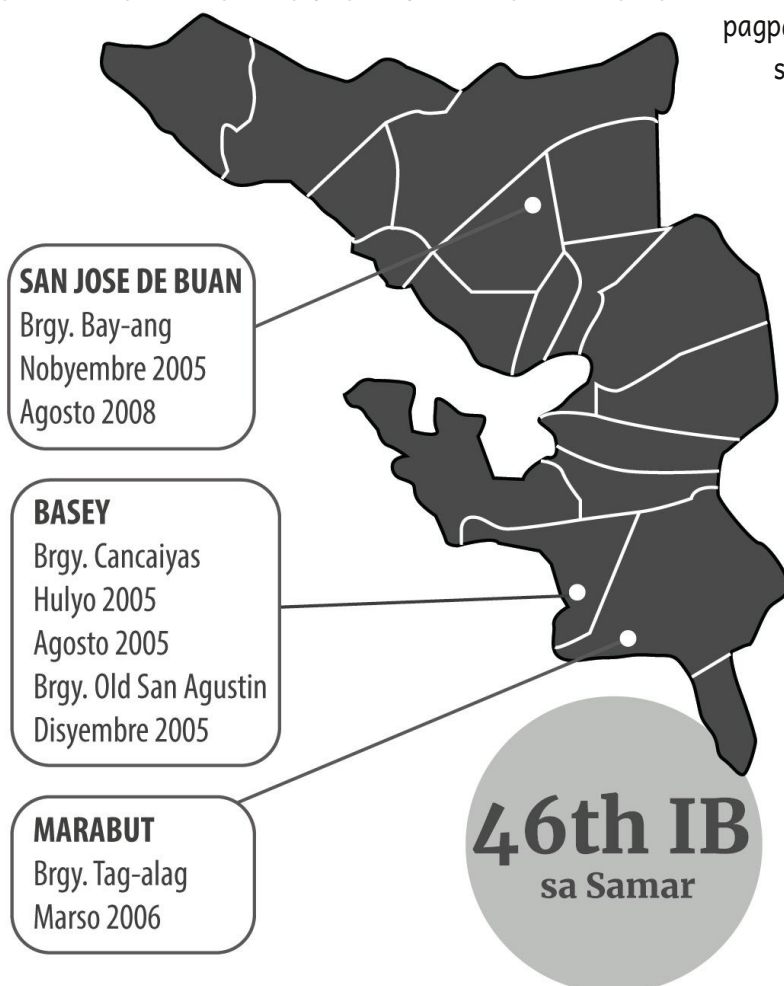
Pagsabwag og pasistang teror sa Mindanao

Sa pagtuyok sa 46th IB sa mga prubinsya sa Mindanao, nahilambigit kini sa nagkalainlaing kaso sa paglapas sa tawhanong katungod. (*Tan-awon ang mapa sa sunod nga pahina.*) Sa Maguindanao, giakusaran kini uban ang 54th IB ug 75th IB sa pagsunog sa 100 ka balay sa Sitio Patulan ug 79 ka balay sa Barangay Pagatin, parehong sa Datu Saudi Ampatuan, kaniadtong 2008. Nahilambigit usab kini sa pagsunog sa Nunungan Public Market ug mga silingang balay niini kaniadtong Mayo 2009. Aduna usay papel ang batalyon sa pagsunog sa pinakamenos 3,800 ka balay ug pinugos nga pagpabakwet sa mosobra 745,000 ka indibidwal niini nga panahon.

Sa dihang nadeploy sa Compostela Valley, 36 ka kaso sa paglapas sa tawhanong katungod ang kalambigitan sa 46th IB gikan Oktubre tuig 2015 hangtud 2017. Uban dinhi ang mga ekstrahudisyal nga pagpatay, pakyas nga pagpatay, iligal nga pag-aresto, panghulga, pagpangdaut sa mga ligal nga organisasyon, ug malisyoso nga *Red-tagging* (pagtawag nga komunista) sa gidudahang nagsuporta sa BHB (*Tan-awon ang infographic sa pahina 4*).

Halos kada adlaw nga nagpatay, namomba, nangistraping, iligal nga nangaresto ug nanortyur ang 46th IB sa unang mga bulan sa 2016. Kaniadtong Enero 18, duha ka minerong taga-Barangay Kingking, Pantukan ang moadto-ay unta sa ilang gitrabahuang planta sa dihang gibabagan sila sa wala ilhing sundalo ug gitutokan og riple. Gipabuthan sila og *warning shot*, gipahapa, ug gikastigo gamit ang sungkod nga gigamit nila. Giinsister sa duha nga mga sibilyan sila ug gipakitaan pa sa ilang *company ID* apan gidala pa gihapon sila sa balay nga gipuy-an sa mga sundalo, kung diin sila kastigoha ug duha ka oras nga iligal nga gitener. Gibuhian lang sila sa dihang nadala na sila sa kompaniya ug napamatud-an nga nagtrabaho didto. Nahitabo ang insidente sa parehong adlaw nga nagka-engkwentro ang AFP ug BHB.

Gipatay usab sa 46th IB sila Teresita Navacilla,

60, sakop sa Save Pantukan Movement, ug Alex Josol, 45, tagapangulo sa lokal nga organisasyon sa mga biktima sa bagyong Pablo, nga gipusil sa magkasunod nga adlaw kaniadtong Enero 27-28, 2016. Gitarget ang duha tungod sa pagsupak nila sa pagsulod sa Augustine Gold & Copper Ltd. ug Nationwide Development Corporation (Nadecor), usa ka Filipino-Canadian nga kompaniya sa pagmina.

Kaniadtong Pebrero 9, sa katuyuang palayason ang mga residente ug hatagan-og-dalan ang higanteng minahan, tinibuok baryo sa Mabini ug Pantukan ang gipabuthan og pusil ug M203 *grenade launcher* nga hapit makapatay kang Ronel Paas, 35, usa ka gamay nga minero ug gibiyaang samdon ang usa ka 14-anyos nga bayongbayong ug usa ka babaye. Bisan kung may igo og bala sa dughan, usa ka oras nga gitener si Paas tungod kay gitahapan kining sakop sa BHB. Giakusaran usab nga "batang manggugubat" ang samdon nga bayongbayong, giaresto ug gidala sa kampo sa militar inay nga tambalan. Bisan ang mga human rights worker nga mag-imbestigiar sa insidente gipugngang makasulod sa baryo ug giistraping sa militar. Padayong giinsister sa mga sundalo nga mga sakop sa BHB ang samdon nga sibilyan.

Bisan mga unyon sa mga mamumuo gilabtan sa 46th IB. Aktibo kining nakigtinabangay sa Musahamat

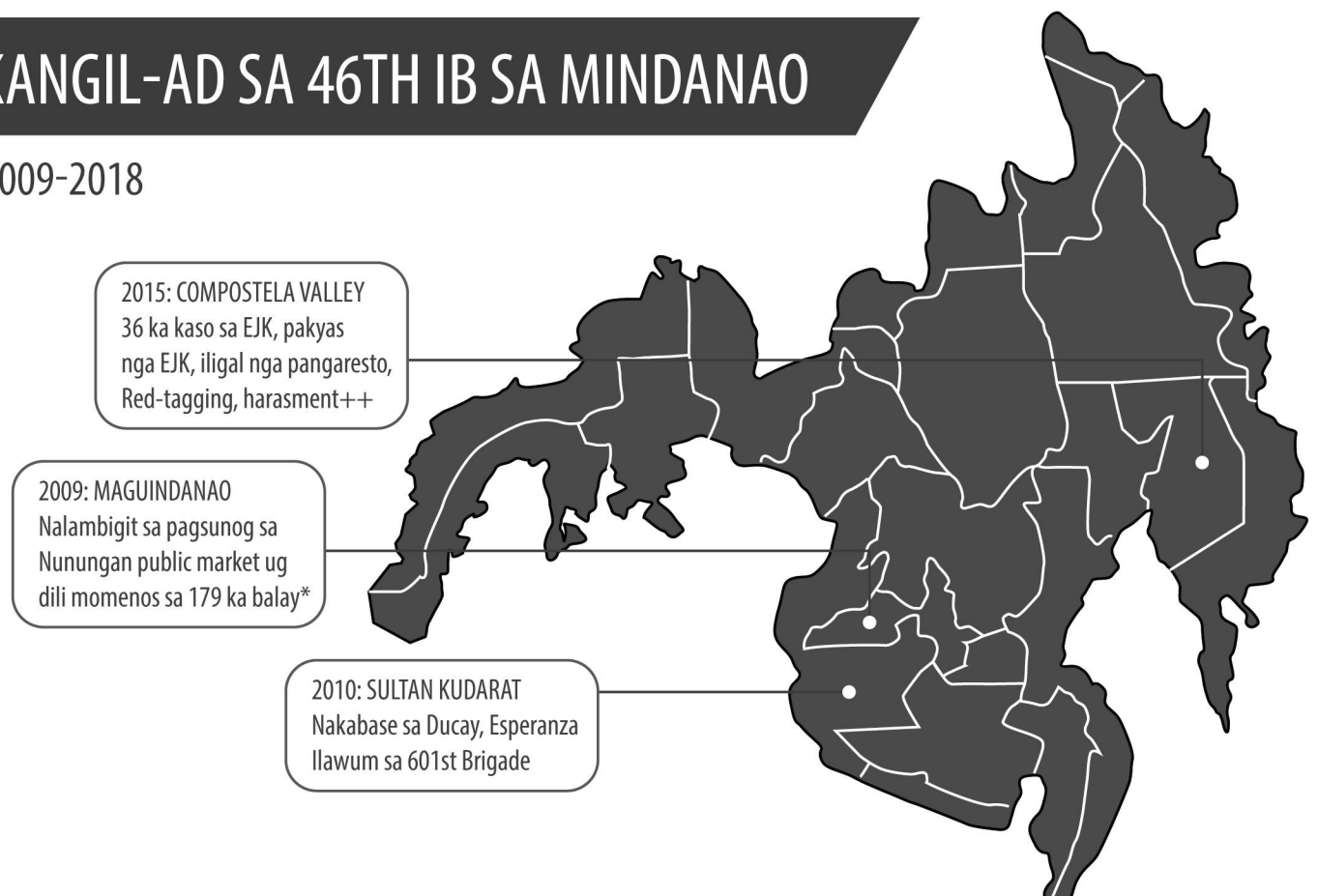
Farms, usa ka Kuwaiti nga plantasyon sa saging, aron dauton ang lokal nga unyon nga sakop sa Kilusang Mayo Uno ug padag-on ang unyon nga suportado sa maneydsment sa eleksyon kaniadtong Pebrero 2016. Naghimo ang mga sundalo og sensus ug "peace and development outreach programs" sa mga sakop sa unyon, ug gipakanap nga alyado sa BHB ang unyon ug dili makaa-yo sa kompaniya kung modaug. Nagpapilit usab sila og mga poster sa highway ug may nakasulat nga "KMU suportahan aron kita matabangan - NPA," "Thunong ang iligal nga suspension sa mga mamumuo! - KMU-NPA," "'Iboto ang tinuod nga unyon KMU!' - NPA."

Nahimong lunod-patay usab ang 46th IB sa pagtarget niini sa eskwelahan sa Lumad nga Salugpongan Community Learning Center sa Compostela Valley. Moabot sa mosobra 450 ka estudyante, 180 nga ginikanan, 50 ka magtutudlo, ug 35 ka lider sa komunidad ang nahimong biktima sa panghulga ug pamiot sulod lang sa siyam ka bulan. Kaniadtong Hunyo 2016, siyam ka sundalo ang namugos nga mosulod sa eskwelahan sa Mabini ug gipugos nga kuhaan og litrato ang tulo ka magtutudlo ug papirmahon sila sa usa ka *notebook*. Rason nila, kaparte kuno sa Brigada Eskwela ang maong pagpanginlabot.

Niini nga tibuok nga panahon, walay bisan usa ka sundalo ang napapanubag sa ilang mga krimen. Pirme

KANGIL-AD SA 46TH IB SA MINDANAO

2009-2018

*Kaniadtong 2010, nagsang-at og kaso sa Ombudsman ang libo ka libong nagbakwet batok sa mga commanding officer sa 46th IB lakip ang 54th IB ug 75th IB sa pagsunog sa ilang mga tropa niini nga merkado kaniadtong Mayo 2009, ug sa pinakamenos 100 ka balay sa Sitio Patulan ug pinakamenos 79 ka balay sa Brgy. Pagatin, Datu Saudi Ampatuan kaniadtong Septyembre 2009.

lang nilang gipasangil nga mga lehitimong target ang mga gipatay nga sibilyan tungod kay BHB kini sila. Ang tinuod, gitarget nila ang mga gagmay nga minero, mag-uuma, ug Lumad nga mingsupak sa pangilog ug pangawat sa dagkong negosyante ug agalong yutaan sa ilang lugar.

MGA PAGLAPAS SA TAWHANONG KATUNGOD SA MINDANAO

OKTUBRE 2015-2017*

1. Oktubre 2015-Hunyo 2016

Pangharas, intimidasyon, ug panghulga sa 108 ka ginikanan, 50 ka magtutudlo, 35 ka lider-mag-uuma, ug 456 ka estudyante sa Salugpongan Community Learning Center

2. Agosto-Septiyembre 2016

Panghulga ug harasment kanila Maria Lou Lambo sa Salugpongan Community Learning Center ug sa uban pang magtutudlo ug estudyante; gikampusan usab ang eskwelahan

3. Oktubre 13, 2016

Pagpatay kang Joselito "Anay" Pasaporte, batan-ong mag-uuma ug sakop sa PANALIPDAN Youth Mabini tsapter

4. Pebrero 16, 2017

Pagpatay kang Edwin Catog sa Purok 1, Sitio Lease, Brgy. Fuentes, Pantukan, Compostela Valley, mag-uuma sakop sa Hugpong sa mga Mag-uuma sa Walog, Compostela

5. Abril 2, 2017

Pagpatay kang Danilo Nadal, mag-uuma, sa Brgy. Tibagon, Pantukan, Compostela Valley, sakop sa Hugpong sa mga Mag-uuma sa Pantukan

6. 2017

Pagpatay kang Longakit Manigos, residente sa Brgy. Sangab, Maco, Compostela Valley, tagapangulo sa Kahugpongan sa mga Mag-uuma sa Maco

7. Abril 8, 2017

Pagpatay kang Bernardo Calan Ripdos, 66, lalaki, may asawa, mag-uuma, taga Purok 1, Brgy. Sangad, Maco, Compostela Valley, sakop sa Kahugpongan sa mga Mag-uuma sa Maco

8. Abril 8, 2017

Pakyas nga pagpatay kang Oliver Bataluna Ripdos, 39, lalaki, may asawa, drayber sa habal-habal, mag-uuma, sakop sa Kahugpongan sa mga Mag-uuma sa Maco

9. May 3, 2017

Pagpatay kang Federico "Pande" Plaza, lalaki, may asawa, IP mandatory representative, taga Maragusan, Compostela Valley

10. May 31, 2017

Iligal nga pag-aresto ug iligal nga detensyon kang Ramil dela Cruz, gamay nga minero, taga Purok Lit-ag, Sitio Biasong, Brgy. Napnapan, Pantukan, Compostela Valley

11. May 31, 2017

Pagpatay kang Jessie Cabeza, 30, lalaki, mag-uuma, sakop sa Hugpong sa mga Mag-uuma sa Mabini

12. May 31, 2017

Iligal nga pag-aresto ug iligal nga detensyon kang Cesario de Rosa, 38, lalaki, mag-uuma, sakop sa Kahugpongan sa mga Mag-uuma sa Maco, sa tsekpoint sa hayway sa mga tropa sa 46th IB

13. Hunyo 27, 2017

Iligal nga pag-aresto ug detensyon, tortyur, panghulga sa 10 ka minero: Alberto S. Lamatan, 38; Reny F. Alvares, 24; Marjun L. Panganuron, 20; Aldrin M. Estreza, 19, ug 6 pa nga uban, sa Purok Pag-asa, Sitio Mascareg, Brgy. Anitapan, Mabini

14. Hulyo 13, 2017

Pagpatay tungod sa pang-istraping kanila ni Carlito Arnado, 54, Carolina Arnado, ug 2 pa ka menor de edad

Taktikang saywar sa mga PDT

Suheto sa saywar ang 46th IB ug gipatuman nila kini sa daghang baryo sa Compostela Valley pinaagi sa mga "peace and development team" nga naghimo og operasyong kombat-intelidyens-saywar.

Buluhaton sa mga PDT nga kontrolon ang mga barangay konseho ug "makig-amigo" sa dili momenos sa 25 ka katagibaryo, makig-estorya, makigpahiyumay, makigsuod. Gikan niini nga grupo, mopili og pipila nga tukorong *barrio intelligence network* (BIN) nga maoy gamiton alang sa mga kontra-rebolusyonaryo nga saywar. Dauton niini ang BHB ug ang rebolusyonaryong kalihokan ug hadlokon ang mga gitahapang nagsuporta sa BHB ug sa mga ligal nga organisasyon. Bisan ang mga nahimong kadaugan sa agraryong rebolusyon sa baryo nga ilang makit-an, gibalit-ad o gipahunong. Samtang naghimo og mga *targeted* nga pagpatay o pagdakop sa mga lider-aktibista, sakop sa mga organisasyon o simple nga sibilyan.

Hukasan og maskara ang 46th IB

Kinahanglang ibutyag sa katawhan sa Eastern Visayas ang kontra-rebolusyonaryong gubat nga gilunsad sa 46th IB. Kinahanglang ipakanap sa tanang yunit sa Partido, hukbo ug rebolusyonaryong organisasyong masa ang duguong kasaysayan niini ug pangilad nga mga taktika, ug pangandaman ang mga mahimong pag-atake niini sa katawhan. Patubagon ug suktan ang mga sad-an kanila alang sa mga krimen nga gihimo niini sa pipila ka tuig nga pag-inoperasyon nila sa Samar ilawum sa rehimeng US-Arroyo.

Importanteng makapundar og makinarya ang matag baryo nga tukma sa panahong magdokumento ug motaho sa tanang paglapas sa tawhanong katungod aron hingpit nga mahukasan sa makailad nga maskara ang mga sundalo. Kinahanglang maduotong tun-an ug depensahan hangtud sa mga ordinaryong katagibaryo ang ilang mga demokratikong katungod sama sa Comprehensive Agreement on the Respect for Human Rights and International Law (CARHRIHL), aron daling mataho ang mga paglapas dinhi. Kinahanglang ipanawagan sa masang mag-uuma nga palayason ang mga sundalo nga nagpinanabwag og teror sa kabaryuhan. Pinaagi sa nakakumbinar nga kusog sa kalihokang masa sa kabaryuhan ug sa kusog militar nga ipakita sa BHB pinaagi sa mga taktikal nga opensiba niini, hingpit nga mabatokan ug pakyason sa katawhan ang pasismo sa 46th IB ug sa gilaraw nga diktadura sa rehimeng US-Duterte. ■

*Dili pa apil dinhi ang mga pasistang krimen nga gihimo sa 46th IB sa Sultan Kudarat